

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет математики, природничих наук та технологій
Кафедра технологічної та професійної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Абрамова О.В.
«02» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Соціально-екологічна безпека життєдіяльності (в т.ч. основи
охорони праці):*

основи охорони праці

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 015 Професійна освіта (Цифрові технології)
Освітня програма: Професійна освіта (Цифрові технології)
Форма навчання: денна

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Соціально-екологічна безпека життєдіяльності (в т.ч. основи охорони праці): Основи охорони праці для студентів спеціальності : 015 Професійна освіта (Цифрові технології) / 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) /014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2023. 18 с.

Укладач:

кандидат педагогічних наук, доцент Пуляк О.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти

Протокол №1 від «2»серпня 2023 року №

В.о. Завідувача кафедри

_____ (підпис)

Абрамова О.В.

_____ (прізвище та ініціали)

©О.В. Пуляк, 2023 рік
© ЦДПУ імені В. Винниченка,
2023 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
	015 Професійна освіта	Рік підготовки
Модулів – 1	Спеціалізація: 015.39 Професійна освіта (Цифрові технології)	4
Змістових модулів – 2		Семестр
Загальна кількість годин – 90		8
		Лекції
		20 год.
		Лабораторні
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	16 год.
		Самостійна робота
		54 год.
		Вид контролю
		<i>екзамен</i>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Соціально-екологічна безпека життєдіяльності (в т.ч. основи охорони праці): Основи охорони праці" займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітнім рівнем "бакалавр", оскільки є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук з філософії, біології, фізики, хімії, соціології, психології, екології, економіки, ергономіки, безпеки життєдіяльності тощо і дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за певної специфіки з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації (НС) та їхніх негативних наслідків на людину та довкілля; основних характеристик ймовірних кризових екологічних ситуацій, раціонального використання природних ресурсів, природних та техногенних комплексів та об'єктів.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетентностей для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити НС та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання (ОГ), а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку. Крім того, мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців компетентностей для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі цифрових технологій.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятності ризику, забезпечення гарантії збереження здоров'я і

працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку. Засвоївши дисципліну "Соціально-екологічна безпека життєдіяльності (в т.ч. основи охорони праці)" майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні	фахові
<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>	<p>ФК21. Здатність впроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.</p> <p>ФК 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

Заплановані результати навчання:

Знати:

– основні характеристики навколишнього середовища, виявлення загальних закономірностей виникнення небезпек, їх властивостей, наслідків їх впливу на організм людини, основ захисту здоров'я та життя, довкілля від небезпек;

– культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

– основні проблеми екологічної безпеки;

– основні положення нормативно-правових документів з охорони праці;

– основні методи збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу та учасників освітнього процесу.

Вміти:

– визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити НС та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

– володіти основними методами збереження здоров'я та працездатності персоналу;

– оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;

– впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування та організація робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових

досягнень;

–орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області охорони праці.

Програмні результати навчання:

ПРН 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі цифрових технологій

ПРН 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу

ПРН 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

ПРН 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

ПРН 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі цифрових технологій.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи охорони праці
2. Екологічна безпека.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Основи охорони праці

Тема 1. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у НС.

Зміст. Правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС, процеси її функціонування і розвитку, регламентацію режимів запобігання і ліквідації НС. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків НС. Превентивні та ситуаційні норми: експертиза, ліцензування, сертифікація, аудит; підвищення технологічної безпеки виробничих процесів та експлуатаційної надійності об'єктів, підготовка об'єктів економіки і систем життєзабезпечення до роботи в умовах НС. Компенсаційні та регламентні норми: пільги, резервування джерел постачання, матеріально-технічних і фінансових ресурсів, страхування, спеціальні виплати, норми цивільної, адміністративної відповідальності та процедури їхнього застосування.

Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Основні показники рівнів небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ, які внесено у Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій області. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Застосування захисних бар'єрів та видів цивільного захисту: фізичного, постійно діючого функціонального, природного, комбінованого.

Загальні функції управління пов'язані з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень. Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації ліквідування її наслідків.

Головні положення про навчання персоналу підприємств, установ і організацій діям та способам захисту в разі виникнення НС та аварій. Система інструктажів. Програми підготовки населення до дій у НС. Спеціальні об'єктові навчання і тренування. Функціональне навчання керівних працівників і фахівців, які організують та здійснюють заходи у сфері цивільного захисту.

Критерії та показники оцінки ефективності функціонування системи безпеки та захисту в НС об'єкту господарювання.

Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим. Страховий механізм відшкодування збитків від НС. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання звернень щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету. Використання матеріальних ресурсів з державного, оперативного, регіонального та місцевого резерву. Порядок підготовки матеріалів, на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня НС.

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці.

Зміст. Поняття праці та охорони праці. Професійні захворювання, травми та нещасні випадки на виробництві. Основні законодавчі та нормативні акти про охорону праці. Закон України "Про охорону праці". Кодекс законів про працю України. Нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства. Інструкції з охорони праці.

Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. Основні положення загальнообов'язкового державного соціального страхування в контексті охорони праці.

Тема 3. Управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні

Зміст. Органи державного управління охороною праці в Україні. Система управління охороною праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Служба охорони праці на підприємстві. Комісія з питань охорони праці підприємства. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.

Навчання, інструктажі та стажування з питань охорони праці.

Атестація робочих місць за умовами праці. Оцінка факторів виробничого середовища і трудового процесу. Гігієнічна оцінка умов праці. Розслідування нещасних випадків.

Змістовий модуль II. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Тема 1. Основні поняття та визначення екологічної безпеки. Екологічні закони та головні принципи екологічної безпеки. Стан екологічної безпеки України.

Зміст. Екологічні закони та головні принципи екологічної безпеки. Екологічна безпека та її головні риси. Основні критерії екологічної безпеки. Забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства та збереження навколишнього середовища як пріоритетні напрями державної політики в екологічній сфері. Фактори, що становлять загрозу екологічній безпеці України: антропогенне порушення і техногенна перевантаженість, нераціональне використання природних ресурсів, складність подолання негативних соціально-економічних наслідків Чорнобильської катастрофи. Контроль за здійсненням заходів щодо забезпечення національної безпеки. Поширення екологічних знань. Діяльність громадських організацій екологічного спрямування.

Тема 2. Оцінка екологічного ризику та загроз екологічної безпеки території України

Зміст. Екологічний аспект ризику. Ризики техногенної природи. Щільність аварій і шляхи зниження ризику виникнення небажаних технічних ситуацій. Глобальні екологічні проблеми. Регіональні воєнні конфлікти. Внутрішні загрози. Надзвичайні ситуації природного характеру. Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Екологічний тероризм. Екологічні конфлікти. Радіаційна безпека та наслідки аварії на ЧАЕС. Неefективне використання природних ресурсів. Екологічна безпека й екологічне нормування. Практичне застосування та стан санітарно-гігієнічного нормування в Україні. Стратегія впровадження екологічного нормування в Україні.

Тема 3. Стан екологічної безпеки України

Зміст. Сучасна екологічна ситуація в Україні. Забруднення вод. Забруднення атмосферного повітря. Забруднення ґрунтів України. Тверді відходи.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усьог о	у тому числі			
		Контакт ні	Лк.	ЛБ.	Самр.
1	2	3	4	5	6
Основи охорони праці	90	36	20	16	54
Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у НС. Правові та організаційні основи охорони праці	10	2	2		6
Розробка інструкцій з охорони праці	10	4	2	2	6
Дослідження методики атестації робочих місць за умовами праці	8	4	2	2	4
Дослідження робочого місця методом Елмері	10	4	2	2	6
Дослідження параметрів мікроклімату робочої зони	8	4	2	2	4
Оцінка природного і штучного освітлення робочих місць приміщень	8	4	2	2	6
Електромагнітна безпека на робочому місці	8	4	2	2	6
Розробка заходів пожежної профілактики на виробничому об'єкті	8	4	2	2	4
Розслідування нещасного випадку	8	4	2	2	4
Екологічна безпека	12	2	2		8

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правові та організаційні основи охорони праці. Міжнародна організація праці. Міжнародні стандарти з охорони праці.	2
2	Інструкції та інструктажі з охорони праці.	2
3	Атестація робочих місць за умовами праці.	2
4	Дослідження робочого місця методом Елмері	2
5	Вимірювання параметрів мікроклімату робочої зони	2
6	Оцінка природного і штучного освітлення робочих місць приміщень	2
7	Електромагнітна безпека на робочому місці	2
8	Розробка заходів пожежної профілактики на виробничому об'єкті	2
9	Управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні	2
10	Основні поняття та визначення екологічної безпеки. Екологічні закони та головні принципи екологічної безпеки. Стан екологічної безпеки України.	2

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

4.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка інструкцій з охорони праці	2
2	Дослідження методики атестації робочих місць за умовами праці	2
3	Дослідження робочого місця методом Елмері	2
4	Дослідження параметрів мікроклімату робочої зони	2
5	Оцінка природного і штучного освітлення робочих місць приміщень	2
6	Електромагнітна безпека на робочому місці	2
7	Розробка заходів пожежної профілактики на виробничому об'єкті	2
8	Розслідування нещасного випадку	2
9.	Визначення концентрації шкідливих речовин у повітрі робочої зони	2
	Всього годин лабораторних занять:	16

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Основні показники рівнів небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ, які внесено у Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій області. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Застосування захисних бар'єрів та видів цивільного захисту: фізичного, постійно діючого функціонального, природного, комбінованого. Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень. Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації ліквідування її наслідків	6
2	Основні положення загальнообов'язкового державного соціального страхування в контексті охорони праці. Аутсорсінг та аутстафінг.	4
3	Фактори, що становлять загрозу екологічній безпеці України: антропогенне порушення і техногенна перевантаженість, нераціональне використання природних ресурсів, складність подолання негативних соціально-економічних наслідків Чорнобильської катастрофи. Контроль за здійсненням заходів щодо забезпечення національної безпеки. Радіаційна безпека та наслідки аварії на ЧАЕС.	4
4	Розробка інструкцій з охорони праці	4
5	Дослідження методики атестації робочих місць за умовами праці	4
6	Дослідження робочого місця методом Елмері	4
7	Дослідження параметрів мікроклімату робочої зони	4
8	Оцінка природного і штучного освітлення робочих місць приміщень	4
9	Електромагнітна безпека на робочому місці	4
10	Розробка заходів пожежної профілактики на виробничому об'єкті	4
11	Розслідування нещасного випадку	4
12	Фактори, що становлять загрозу екологічній безпеці України: антропогенне порушення і техногенна перевантаженість, нераціональне	4

	використання природних ресурсів, складність подолання негативних соціально-економічних наслідків Чорнобильської катастрофи.	
13	Сучасна екологічна ситуація в Україні. Забруднення вод. Забруднення атмосферного повітря. Забруднення ґрунтів України. Тверді відходи.	4
	Всього	54

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчального процесу, що створює умови для реалізації творчих можливостей студента, враховує його уподобання та нахили.

4.6. Методи навчання

Основні методи навчання при вивченні дисципліни «Соціально-екологічна безпека життєдіяльності(в т.ч. основи охорони праці: Основи охорони праці»: словесний (лекція, дискусія, ділова гра), лабораторні, робота з нормативною та методичною літературою, самостійна та пошукова робота.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу за здійснюється шляхом поточного (усне опитування, тестування, захист результатів вимірювань та досліджень; розробка інструкцій з охорони праці, схем евакуації, заповнення таблиць, розв'язування ситуаційних задач, заповнення акту про нещасний випадок на виробництві, карти умов праці), модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Форма контролю – екзамен.

Специфічною особливістю курсу є його повна спрямованість на щоденне використання одержаних компетентностей в особистому житті та професійній діяльності. Головна увага тематичного і поточного оцінювання приділяється рівням умінь та навичок студентів. Тому для проведення контролю знань створюються теоретичні та практичні ситуації, під час яких перевіряються вміння студентів застосовувати свої знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю є* перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз аналітичної інформації;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи);
- самостійне опрацювання тем;

- використання приладів, таблиць, схем.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на лабораторному занятті враховуються певні рівні знань:

Теоретична відповідь

оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: **до 10 балів**.

Студент, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Атестація робочих місць. Карта умов праці.
2. Виробниче освітлення. Вибір системи освітлення.
3. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
4. Газоаналізатори, газосигналізатори. Види, призначення.
5. Гігієнічні вимоги до виробничого середовища приміщень, у яких встановлено ПК.
6. Гнучкі форми зайнятості. Аутсорсінг і аутстафінг.
7. Державний і громадський контроль за охороною праці.
8. Державний пожежний нагляд за виробництвом.
9. Загальна характеристика умов праці, їх класифікація.
10. Заходи пожежної профілактики на виробничому об'єкті
11. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки.
12. Кодекс законів про працю України та його загальна характеристика.
13. Методика аналізу умов праці.
14. Міжнародна організація праці. Міжнародні стандарти управління охороною праці.
15. Мікроклімат виробничих приміщень.
16. Навчання, інструктажі і інструкції з охорони праці
17. Нормативні акти з охорони праці.
18. Основні законодавчі акти України з охорони праці.
19. Основні заходи щодо запобігання нещасним випадкам і професійним захворюванням.
20. Охорона праці жінок, молоді і інвалідів.
21. Пільги та компенсації за несприятливі умови праці.
22. Права й обов'язки громадян з охорони праці.
23. Причини нещасних випадків і професійних захворювань, їх класифікація
24. Розслідування нещасного випадку.
25. Система Єлмері.
26. Служба охорони праці.
27. Трудові угоди, трудовий договір
28. Управління охороною праці.
29. Фонд соціального страхування України.
30. Характеристика аварій і аварійних ситуацій на виробництві.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Розділ/змістовий модуль							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Екзамен	100
10	10	10	10	10	10	40	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Шкала	Оцінка за національною шкалою

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ЄКТС	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни в *Мудл Університету*.
2. Тексти лекцій та методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт (в електронному та друкованому варіанті).

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Соціально-екологічна безпека життєдіяльності (в т. ч. основи охорони праці): Основи охорони праці. Методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів спеціальностей Професійна освіта (Цифрові технології); Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) за освітнім рівнем "бакалавр" /Укл.:О.В. Пуляк. Кропивницький. 2022. 95 с . (рекомендовано до друку методичною радою ЦДПУ, протокол № 1 від 22.09.2021 р.)
2. Ткачук А.І., Пуляк О.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці в газузі. *Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр"*. Перевидання, доповнене та перероблене. Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". 2018. 212 с.
3. Ткачук А.І., Пуляк О.В. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі. Навчальний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти всіх спеціальностей за освітнім рівнем "бакалавр" Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. 2022. 204 с.
4. Пуляк О.В., Пуляк А.І., Гавриленко К.О. Сучасні інформаційні технології у вивченні аквапоніки. *Contemporary innovative and information technologies of social development: educational and legal aspects*. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019. С. 299-306.
5. Основи охорони праці. Модуль 1: Правові та організаційні питання охорони праці, основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії : навч.-метод. посібник Київ, 2010 409 с.
6. Управління охороною праці: Навч. посібник Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. 288 с.
7. Зеркалов Д.В. Безпека праці. Монографія. – К.: "Основа". 2012. 637 с.
8. Основи охорони праці. Модуль 2: Основи безпеки праці, пожежної безпеки : навч.-метод. посібник Київ, 2012. 387 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України – <http://www.rada.kiev.ua> .
2. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/> .
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/> /
4. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій – <http://www.mns.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>
6. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» <http://www.nau.ua/>.
7. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України <http://mepr.gov.ua>
8. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.

9. Державна служба України з питань праці <https://dsp.gov.ua>
10. Електронний журнал «Довідник спеціаліста з охорони праці» <https://esop.mcfi.ua>
11. Науково-виробничий журнал «Охорона праці» <https://ohorona.praci.kiev.ua/journal>